

Till:
Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Dnr Ku 2022/01317

Svenska Röda Korsets yttrande över betänkandet Vår demokrati – värd att värna varje dag (SOU 2022:28)

Svenska Röda Korset har beretts tillfälle att lämna synpunkter på SOU 2022:28, och vill med anledning av detta framföra följande.

- Svenska Röda Korset välkomnar den vidare satsningen på att stärka demokratin som föreslås i betänkandet
- Svenska Röda Korset anser att civilsamhällesperspektivet i förslagen bör stärkas ytterligare, vilket utvecklas nedan.

Svenska Röda Korsets synpunkter

Svenska Röda Korset ser värdet i en fortsatt satsning på demokratistärkande arbete och tillstyrker alla delar av kommitténs betänkande. Särskilt viktigt är det att utsatta grupper och unga får sänkta trösklar för att delta i vår demokrati.

I en välfungerande demokrati behövs civilsamhället som röstbärare för marginaliserade grupper som bedriver påverkansarbete och granskar makthavare. I civilsamhället sker informella möten mellan personer från olika samhällsgrupper på lokal, regional och nationell nivå, här finns utrymme för kunskaps- och erfarenhetsutbyte och nätverksbyggande. Detta skapar tillit till samhället och resiliens mot antidemokratiska strömningar.

Det finns också en lång tradition av att civilsamhället fungerar som en demokratiskola där engagerade, frivilliga och medlemmar lär sig om demokrati genom att själva praktisera demokratiska arbetsätt. För många är föreningslivet första mötet med omröstningar och val och förvaltandet av gemensamma resurser.

Kommitténs arbete har involverat civilsamhället, men i de förslag som tagits fram ligger fokus på myndigheters demokratiarbete. Svenska Röda Korset anser att civilsamhällets perspektiv bör stärkas ytterligare och att civilsamhällets demokratiarbete bör inkluderas i förslagen.

1. Den nationella demokratifunktion som föreslås läggas hos en befintlig myndighet ska ha till uppdrag att utgöra kunskapsstöd kring demokratiska metoder. Det är viktigt att civilsamhällets metoder utgör en självklar del av detta arbete oavsett vilken myndighet som får uppdraget.
2. I det regionala demokratiarbetet som föreslås samordnas av länsstyrelserna bör civilsamhällets organisationer vara en självklar aktör. För att tydliggöra detta ser Svenska Röda Korset att civilsamhällets viktiga roll i detta arbete bör skrivas ut uttryckligen i Länsstyrelsernas instruktion.
3. Det är positivt att kommittén ställer krav på att redovisa konsekvenserna för demokratin och att i det sammanhanget också utreda hur grupper som befinner sig i utsatta positioner kan påverkas. Svenska Röda Korset har bred verksamhet för många olika målgrupper, exempelvis genom vårt arbete på häkten, förvar, med

hemlösa och med grupper som på andra sätt lever i utsatthet. Genom vårt arbete får vi stor kunskap om dessa gruppers situation som vi kan bidra med till diskussion och analys av olika åtgärder för demokratin. Det är ytterst relevant att ta in civilsamhällets perspektiv för att få en riktig bild av hur förslagen påverkar alla människor. Svenska Röda Korset har lokal närvaro i hela landet och kan även bidra till konsekvensanalyser för demokratin lokalt och regionalt.

4. En växande fara för vårt demokratiska samhälle som inte lyfts fram i betänkandet är hat och hot mot personer som arbetar i demokratins tjänst. Många av de som utsätts är företrädare för civilsamhället. En fortsatt utveckling mot hat och hot riskerar att minska möjligheter och vilja att engagera sig vilket skulle urholka vårt demokratiska system. Detta är en utmaning som behöver adresseras av de myndigheter som skulle få utökat demokratiuppdrag.

Svenska Röda Korset

Martin Ärnlov
Generalsekreterare